

Список використаних джерел:

1. ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019 Загальні вимоги до компетентності випробувальних та калібрувальних лабораторій (EN ISO/IEC 17025:2017, IDT; ISO/IEC 17025:2017, IDT). [Чинний від 2021-01-01]. Вид. офіц. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2020. 24 с.
2. Полтавський А. О. Щодо необхідності унормування дефініції «докладність опису досліджень у висновку експерта» / Криміналістика і судова експертиза : міжвідом. наук.-метод. зб. Київський НДІ судових експертиз; редкол. : Д. В. Журавльов (голов. ред.) та ін. К. : видавництво Ліра-К. 2021. Вип. 66. С. 127–137.
3. ILAC G19:2002. Guidelines for Forensic Science Laboratories. URL : <http://www.gep-isfg.org/archivos/201301/ILAC.pdf> (дата звернення: 03.05.2023).
4. Guidance for the Implementation of ISO/IEC 17020 in the field of crime scene investigation : EA-5/03 M:2008. URL : <https://www.european-accreditation.org/publication/ea-5-03-ta> (дата звернення: 03.05.2023).
5. ДСТУ EN ISO/IEC 17020:2019. Оцінка відповідності. Вимоги до роботи різних типів органів з інспектування (EN ISO/IEC 17020:2012, IDT; ISO/IEC 17020:2012, IDT). [Чинний від 2021-01-01]. Вид. офіц. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2019. 14 с.
6. ILAC G19: 08/2014. Modules in a Forensic Science Process. URL : <https://ilac.org/publications-and-resources/ilac-guidance-series> (дата звернення: 03.05.2023).
7. ДСТУ ISO/IEC 27037:2017 Інформаційні технології. Методи захисту. Настанови для ідентифікації, збирання, здобуття та збереження цифрових доказів (ISO/IEC 27037:2012, IDT) [Чинний від 2019-01-01]. Вид. офіц. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2018. 32 с.
8. ДСТУ ISO 21043-1:2021 Криміналістика. Частина 1. Терміни та визначення понять (ISO 21043-1:2018, IDT) [Чинний від 2021-09-01]. Вид. офіц. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2022. 12 с.
9. ДСТУ ISO 21043-2:2018 Криміналістика. Частина 1. Виявлення, фіксування, вилучання, транспортування та зберігання об'єктів (ISO 21043-2:2018, IDT). [Чинний від 2021-09-01]. Вид. офіц. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2022. 16 с.
10. ISO. URL : <https://www.iso.org/ru/standard/44381.html> (дата звернення: 22.05.2023).
11. About CEN. URL : https://standards.cencenelec.eu/dyn/www/f?p=205:35:0:::FSP_SURR_WI:70047&cs=15C4D7451D22866CC75CFDDDA6CEAEFFF (дата звернення: 22.05.2023).

ПРИЛОВСЬКИЙ Володимир
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри криміналістики
та домедичної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

**ФАКТОРИ, ЩО ВПЛИВАЮТЬ НА РОЗСЛІДУВАННЯ
КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ
ПО ГАРЯЧИХ СЛІДАХ**

Висловлення «розслідування кримінальних правопорушень по гарячих слідах» – поняття досить умовне. В більшості й найчастіше дане поняття майже понад століття використовується у словообігу, або точніше – в обігу

виразів та висловлень – у практичній діяльності працівників оперативних та слідчих підрозділів.

На перший погляд все зрозуміло, що в собі несе даний вираз – розслідування, що здійснено швидко і повно. Але на нашу думку є сенс розкрити, що саме означає «швидко і повно».

Відповідно до частини 1 статті 11 Кримінального кодексу України кримінальним правопорушенням є передбачене даним Кодексом суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом кримінального правопорушення [1].

У статті 2 Кримінального процесуального кодексу (далі – КПК) України зазначено: завданнями кримінального провадження є захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження (згідно з п. 10 ст. 3 вказаного Кодексу кримінальне провадження – досудове розслідування і судове провадження, процесуальні дії у зв'язку із вчиненням діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність), а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений, жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу і щоб до кожного учасника кримінального провадження була застосована належна правова процедура [2].

Статтею 28 КПК України визначено, що під час кримінального провадження кожна процесуальна дія або процесуальне рішення повинні бути виконані або прийняті в розумні строки. Розумними вважаються строки, що є об'єктивно необхідними для виконання процесуальних дій та прийняття процесуальних рішень [2].

Відповідно до поняття «розумних строків» серед працівників багатьох поколінь правоохоронних органів, а також в науковій юридичній літературі достатньо широке визначення (стосовно розслідування злочинів в найоптимальніший термін після надходження інформації про їх вчинення з моменту отримання правоохоронними органами інформації про вчинене кримінальне правопорушення та внесення відомостей до ЄРДР) наразі й одержав термін «по гарячих слідах».

Отже, що саме впливає на розслідування по гарячих слідах?

У Великому тлумачному словнику сучасної української мови зазначено, що іти по гарячих слідах – робити щось, не гаючи часу, відразу після того, що відбулося, сталося і т. ін. [3, 1343].

Тобто відносно розслідування протиправного діяння, кримінального правопорушення по гарячих слідах це може означати, що всі слідчі (розшукові) дії невідривно пов'язуються з дефіцитом часу, на протязі якого необхідно їх здійснити для зібрання повної доказової інформаційної бази

відносно осіб, які причетні до вчинення даного діяння.

Під розслідуванням кримінальних правопорушень як взагалі, так і стосовно конкретних їх видів, розуміється комплекс слідчих (розшукових) дій (а також і оперативно-розшукових заходів), здійснюваних з метою встановлення всіх обставин вчиненого кримінального правопорушення, протиправного діяння тощо, осіб, які його вчинили, і забезпечення прийняття до винних передбачених законом заходів.

Правильно організована, з найменшим проміжком часу, діяльність забезпечує одержання значного масиву відомостей з мінімальною можливістю їх зникнення. На момент вчинення правопорушення поліцейські не володіють даними про його обставини, тому в більшості випадків діють інтуїтивно, а також на основі наявного досвіду (життєвого, професійного) при зборі доказової інформації [4, с. 316].

У наш час не можна випускати з поля зору те, що високий рівень та постійний розвиток науково-технічного прогресу в сучасному суспільстві також впливає майже на всі процеси правоохоронної діяльності та, між тим, відіграє двоєдине значення. Так, з одного боку, він може бути використаний правоохоронцями для підвищення якості своєї діяльності, з іншого – правопорушниками у вчиненні більш тяжких та зухвалих кримінальних правопорушень. [5, с. 187].

Також відомо, що завжди існує протидія розслідуванню з боку кримінальних осіб і структур, криміналізованих (або корумпованих) представників владних структур.

Протидію розслідування кримінальних правопорушень як умисне або не умисне протиправне та інше поведження (дія або бездіяльність) злочинця та пов'язаних з ним осіб, спрямоване на перешкодження розслідуванню [6, с. 176].

Відомо, що успішна боротьба зі з кримінальними правопорушеннями і злочинністю взагалі тісно пов'язана з попередженням вчинення кримінальних правопорушень і профілактикою злочинності. І це знову повернення до фактору часу: повноті зібраних доказових матеріалів за якомога коротший проміжок часу.

Для успішного вирішення поставлених завдань слід акцентувати увагу на взаємодії правоохоронних органів з різними службами, органами, організаціями. [7, с. 207]. Це стосується як правоохоронних органів, так і інших державних організацій, громадських об'єднань, засобів масової інформації в усіх видах, включаючи можливості інтернету, бо доведено, що загальнопрофілактичних заходів таких, як виступ в засобах масової інформації, особистих бесід, публікації фактів розкритих правопорушень... недостатньо [7, с. 205].

Отже з урахуванням викладеного, можна визначити фактори, що впливають на розслідування кримінальних правопорушень по гарячих слідах:

– найменший (оптимальніший) проміжком часу, який забезпечуватиме одержання значного масиву відомостей з мінімальною можливістю їх

зникнення, найбільше збереженням слідів, мінімізування перешкод (як об'єктивного, так і суб'єктивного плану) і, отже, застосування усіх можливостей успішного використання наявної інформації для встановлення, розшуку і затримання злочинців;

- досвідченість і професіоналізм слідчих та інших учасників розслідування;
- оперативність при здійсненні аналізу слідчих ситуацій, систематизації отриманих даних та прийнятті оптимальних слідчо-оперативних рішень відповідно до ходу розслідування;
- безперервність проведення необхідних слідчих (розшукових) дій;
- організація взаємодії з оперативними й іншими службами, підрозділами правоохоронної діяльності, держави, громадськістю, засобами масової інформації;
- дієві заходи щодо подолання протидії розслідуванню.

Список використаних джерел

1. Кримінальний кодекс України: Закон від 05.04.2001 № 2341-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25-26. Ст. 131.
2. Кримінальний процесуальний Кодекс України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов. та CD) / Уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Ірпінь : ВТФ «ПЕРУН», 2009. 1736 с.
4. Плетенець В. М. Теоретичні та праксеологічні засади подолання протидії досудовому розслідуванню : монографія. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 424 с.
5. Viktor PLETENETS Forensic support for pre-trial investigation in the forensic system. Scientific Bulletin of Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs : Scientific Journal. 2021. Special Issue № 1 (113). P. 184-187.
6. Kostyantyn CHAPLYNSKIY Problematic issues of combating criminal offenses against public order and public safety. Scientific Bulletin of Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs : Scientific Journal. 2021. Special Issue № 1 (113). P. 172-175.
7. Bidniak H. Substitution maintenance therapy – effective prevention or way of committing a crime? Scientific Bulletin of Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs. 2020. Special Issue № 1 (109). P. 205-209.